

HORMONÁLNÍ ANTIKONCEPCE: Mýtů se nezbavila ani za 50 let

Mýtus: Hormonální antikoncepce poškozuje zdraví

Pravda: Spíše naopak. Uživatelky hormonální antikoncepce mají patrně lepší zdravotní stav než ženy, které ji neužívají. Kromě toho, že je velice spolehlivá, vede ke zpravidelnějšímu menstruačnímu cyklu, ve většině případů zmírňuje a zkrácí bolestivou, příliš silnou nebo dlouhou menstruaci. Některým uživatelkám pomáhá vyřešit problémy s pleťí, mírní akné, usměrňuje projevy premenstruačního syndromu atd.

Mýtus: Způsobuje rakovinu

Pravda: Čím déle užíváte kombinovanou kontracepci (jiný výraz pro antikoncepci), tím více si snižujete riziko vývinu rakoviny vaječnicků a děložní sliznice. A to jsou nádory, které nejsou dobře odhalitelné běžnou kontrolou u gynekologa. Takže, pokud si žena chce snížit tato rizika, měla by dlouhodobě užívat kombinovanou hormonální antikoncepci (kombinuje dva ženské hormony – estrogen a gestagen. Účinkuje tak, že zabrání dozrání vajíčka a následně ovulaci, čímž znemožní ženě otěhotnět).

Diskutuje se o vlivu hormonální antikoncepce na vznik rakoviny prsu. Výsledky studií jsou však nejednoznačné. Od těch, které tvrdí, že uživatelky by mohly mít nepatrně vyšší riziko karcinomu prsu, přes ty, jež říkají, že výskyt onemocnění je u uživatelky i neuváženky stejný, až po studie, které tvrdí, že uživatelky antikoncepce mají snížené riziko vzniku karcinomu prsu. Protože tedy zatím nelze zcela

Víte, že ženy plánují své těhotenství pomocí hormonálních pilulek už půl století? První se objevily na americkém trhu v roce 1960. Za tu dobu prošla tato metoda plánovaného rodičovství nesmírným vývojem. Dnes jsou pilulky nejpoužívanější a velmi spolehlivou antikoncepční metodou, která mnohdy pomáhá řešit i některé zdravotní problémy. Přesto se hormonální antikoncepce nezbavila mnoha mýtů a předsudků, které jsou s ní od jejího vzniku spojovány.

Stále si mnozí myslí, že je příčinou vzniku rakoviny, že je nutné ji užívat jen krátkodobě, případně že je třeba dělat v užívání pauzy. Máme za to, že je určena jen mladým dívkám, že škodí játrům, že když chceme otěhotnět, musíme antikoncepci 3 měsíce dopředu vysadit...

Abychom se dozvěděli, co je pravda a co nesmysl, zašli jsme za předsedou České gynekologické a porodnické společnosti MUDr. Vladimírem Dvořákem. Tady jsou jeho odpovědi:

vyloučit nepatrné zvýšení rizika, je vhodné to brát v potaz. Ovšem, karcinom prsu je obvykle preventivně zachytitelný už v raném stádiu, zatímco karcinomy vaječnicků a děložní sliznice vyšetření neodhalí. Měl-li bych tedy radit, doporučím hormonální antikoncepci a pravidelná mamografická vyšetření prsu, pokud je to vzhledem k věku pacientky vhodné.

Mýtus: Je vhodná jen pro mladé dívky

Pravda: Je vhodná pro všechny ženy, které zatím ještě nechťejí otěhotnět. Benefity hormonální antikoncepce výrazně převyšují rizika. Kontraindikací je minimum. Tento typ antikoncepce se nedoporučuje například ženám se zhoubným nádorem prsu, ženám po trombózách a emboliích a silným kuřačkám nad 35 let. U zdravé ženy nekuřačky horní věková hranice užívání antikoncepce v podstatě neexistuje.

Mýtus: Škodí játrům

Pravda: Toto mohla být pravda v raných vývojových stádiích antikoncepčních preparátů, kdy obsahovaly proti současným výrobkům několikanásobně více hormonů. Dnešní antikoncepce obsahuje minimální množství hormonů a játrům neškodí. Takže další mýtus je, že se mají pravidelně provádět jaterní testy. Nedělají se nikde na světě a nedoporučují se tím pádem ani v České republice. Ženy, které užívají hormonální antikoncepci, se z tohoto důvodu nemusí bát o svá játra.

Mýtus: Smí se užívat dva, tři roky. Pak je potřeba udělat pauzu

Pravda: Všechny kontracepční metody jsou vyvinuty tak, aby se daly užívat od doby, kdy žena začne sexuálně žít, až do doby meno-

pauzy, kdy jí přestanou pracovat vaječnický. Jediným důvodem k vysazení antikoncepce je tedy snaha o otěhotnění.

Mýtus: Chci-li otěhotnět, musím vysadit antikoncepci 3 měsíce dopředu

Pravda: Žena může otěhotnět ihned po vysazení prášků a není to spojeno s žádným rizikem.

Mýtus: V týdenní pauze není žena chráněna před otěhotněním

Pravda: Žena je chráněna před otěhotněním i v týdenní pauze.

Mýtus: Antikoncepce, která zcela odstraní pravidelnou měsíční menstruaci, škodí tělu

Pravda: Absence menstruace neškodí. Pokud je ztráta menstruace důsledkem toho, že přestanou pracovat vaječnický, jde o jinou záležitost. Tak se projevuje menopauza, která je spojena s řadou nepříjemných projevů. Ale pravidelné měsíčky jsou pro lidstvo jako živočišný druh silně netypické. V dřívějších dobách začínaly ženy menstruuovat mnohem později než v současnosti. A od té doby, co začaly menstruuovat, byly většinu času těhotné, nebo kojily.

Navíc, ve srovnání s dneškem velice brzo umíraly, takže do menopauzy se často ani nedostaly. V dobách, o kterých hovořím – což jsou celá tisíciletí – měla žena menstruaci jen několikrát za život. Pravidelná menstruace jednou měsíčně, tedy stovky menstruačních cyklů, jsou specifikem tak od 20. století. To znamená historicky velice krátkou dobu.

Takže vůbec nelze říci, že je nepřírozené nemesstruuovat. Naopak, nemesstruuovat bylo přirozené po celou dobu vývoje lidstva.